

לְמוּד יוֹמִי
משניות
זהר

בעידודו של
מו"ר הרה"ץ שליט"א

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב
יבנאל עיר ברסלב – עיר השמחה

פרשת
במדבר תשפ"ד

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'
או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ"ק אדמו"ר עט"ר

מוהרא"ש

ר' אליעזר שלמה בן

ר' מנחם זאב זי"ע

לזכות מורנו ורבנו הרה"צ

ר' יצחק שמואל אהרן

לעזער שליט"א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה
הקדושה מתוך בריאות איתנה ונחת מכל
יצ"ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של

רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה

ולזכות

רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

מַסֶּכֶת בְּרָכוֹת פֶּרֶק א

א. מֵאֵימָתַי קוֹרִין אֶת "שְׁמַע" בְּעַרְבִית? מִשָּׁעָה שֶׁהַכֹּהֲנִים נִכְנָסִים לֶאֱכֹל בִּתְרוּמָתָן, עַד סוֹף הָאַשְׁמוּרָה הָרִאשׁוֹנָה; דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: עַד חֲצוֹת. רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: עַד שֶׁיַּעֲלֶה עַמּוּד־הַשַּׁחַר. מַעֲשֶׂה שֶׁבָּאוּ בָנָיו מִבֵּית הַמִּשְׁתֶּה, אָמְרוּ לוֹ: 'לֹא קָרִינוּ אֶת "שְׁמַע"'. אָמַר לָהֶם: 'אִם לֹא עָלָה עַמּוּד־הַשַּׁחַר – חַיָּבִין אַתֶּם לִקְרוֹת'. וְלֹא זוֹ בִּלְבַד, אֶלָּא כָּל מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמִים 'עַד חֲצוֹת' – מִצְוָתָן עַד שֶׁיַּעֲלֶה עַמּוּד־הַשַּׁחַר. הֶקְטֵר חֲלָבִים וְאֵבָרִים – מִצְוָתָן עַד שֶׁיַּעֲלֶה עַמּוּד־הַשָּׁחַר. וְכָל הַנֶּאֱכָלִין לְיוֹם אֶחָד – מִצְוָתָן עַד שֶׁיַּעֲלֶה עַמּוּד־הַשַּׁחַר. אִם כֵּן, לָמָּה אָמְרוּ חֲכָמִים 'עַד חֲצוֹת'? כְּדֵי לְהַרְחִיק אֶת הָאָדָם מִן הָעֲבֵרָה:

ב. מֵאֵימָתַי קוֹרִין אֶת שְׁמַע בְּשַׁחֲרִית? מִשֶּׁיַּכִּיר בֵּין תְּכֵלֶת לִלְבָן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: בֵּין תְּכֵלֶת לְכַרְתִּי. וְגוֹמְרָהּ עַד הָנֵץ־הַחַמָּה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: עַד שָׁלֹשׁ שָׁעוֹת, שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ בְּנֵי־מְלָכִים לַעֲמֹד בְּשָׁלֹשׁ שָׁעוֹת. הַקּוֹרֵא מִכָּאן וְאֵילָךְ – לֹא הִפְסִיד, כְּאָדָם הַקּוֹרֵא בַּתּוֹרָה: ג. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: בָּעֶרֶב – כָּל אָדָם יַטּוּ וְיִקְרָאוּ, וּבַבֹּקֶר – יַעַמְדוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ו, ז): "וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ". וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: כָּל אָדָם קוֹרֵא כְּדַרְכּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם): "וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ". אִם־כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר: "וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ"? בְּשָׁעָה שֶׁבְּנֵי־אָדָם שׁוֹכְבִים, וּבְשָׁעָה שֶׁבְּנֵי־אָדָם עוֹמְדִים. אָמַר רַבִּי טַרְפוֹן: אֲנִי הָיִיתִי בָּא בַּדֶּרֶךְ, וְהִטֵּיתִי לִקְרוֹת, כִּדְבְרֵי בֵּית־שַׁמַּאי, וְסַכַּנְתִּי בְּעַצְמִי מִפְּנֵי הַלִּסְטִים. אָמְרוּ לוֹ: כִּדַּי הָיִיתָ לָחוּב בְּעַצְמְךָ, שֶׁעָבַרְתָּ עַל דִּבְרֵי בֵּית־הִלֵּל: ד. בַּשַּׁחַר – מְבָרֵךְ שְׁתַּיִם לְפָנֶיהָ וְאַחַת לְאַחֲרֶיהָ, וּבָעֶרֶב – שְׁתַּיִם לְפָנֶיהָ וּשְׁתַּיִם לְאַחֲרֶיהָ. אַחַת אֲרֻכָּה וְאַחַת קְצָרָה. מָקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַאֲרִיךְ – אֵינוֹ רַשַּׁאי לְקַצֵּר. לְקַצֵּר – אֵינוֹ רַשַּׁאי לְהַאֲרִיךְ. לַחְתֹּם – אֵינוֹ רַשַּׁאי שֶׁלֹּא לַחְתֹּם. וְשֶׁלֹּא לַחְתֹּם – אֵינוֹ רַשַּׁאי לַחְתֹּם: ה. מַזְכִּירִין יְצִיאַת־מִצְרַיִם בַּלֵּילוֹת. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה: הֲרֵי אֲנִי כְּבֶן שִׁבְעִים שָׁנָה, וְלֹא זָכִיתִי שֶׁתֵּאָמֵר יְצִיאַת־מִצְרַיִם בַּלֵּילוֹת, עַד שֶׁדְּרָשָׁהּ בֶּן זוֹמָא, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים טז, ג): "לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ". "יְמֵי חַיֶּיךָ" – הַיָּמִים. "כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ" – הַלֵּילוֹת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: "יְמֵי חַיֶּיךָ" – הָעוֹלָם הַזֶּה. "כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ" – לְהָבִיא לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ:

בְּרָכוֹת פֶּרֶק ב

א. הָיָה קוֹרֵא בַּתּוֹרָה, וְהִגִּיעַ זְמַן הַמִּקְרָא, אִם כִּוֵּן לִבּוֹ - יָצָא. וְאִם לָאו - לֹא יָצָא. בַּפְּרָקִים - שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַכָּבוֹד וּמֵשִׁיב, וּבָאֶמְצַע - שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַיִּרְאָה וּמֵשִׁיב, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בָּאֶמְצַע - שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַיִּרְאָה, וּמֵשִׁיב מִפְּנֵי הַכָּבוֹד; בַּפְּרָקִים - שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַכָּבוֹד, וּמֵשִׁיב שָׁלוֹם לְכָל אָדָם: ב. אֵלּוּ הֵן בֵּין הַפְּרָקִים: בֵּין בְּרָכָה רִאשׁוֹנָה לִשְׁנִיָּה, בֵּין שְׁנִיָּה לִ"שְׁמַע", וּבֵין "שְׁמַע" לִ"וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ", בֵּין "וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ" לִ"וַיֹּאמֶר", בֵּין "וַיֹּאמֶר" לֶ"אֱמֶת וְיַצִּיב". רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בֵּין "וַיֹּאמֶר" לֶ"אֱמֶת וְיַצִּיב" - לֹא יַפְסִיק. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קָרְחָה: לָמָּה קָדְמָה "שְׁמַע" לִ"וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ"? אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיְּקַבֵּל עָלָיו עֹל מַלְכוּת-שָׁמַיִם תְּחִלָּה, וְאַחַר-כָּךְ יְקַבֵּל עָלָיו עֹל מִצְוֹת. "וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ" לִ"וַיֹּאמֶר"? שֶׁ"וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ" נוֹהֵג בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה, "וַיֹּאמֶר" אֵינוֹ נוֹהֵג אֶלָּא בַּיּוֹם בִּלְבָד: ג. הַקּוֹרֵא אֶת "שְׁמַע" וְלֹא הִשְׁמִיעַ לְאָזְנוֹ - יָצָא. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: לֹא יָצָא. קָרָא וְלֹא דִקְדֵּק בְּאוֹתִיּוֹתֶיהָ - רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: יָצָא, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לֹא יָצָא. הַקּוֹרֵא לְמַפְרֵעַ - לֹא יָצָא. קָרָא וְטָעָה - יַחֲזֹר לִמְקוֹם שֶׁטָּעָה: ד. הָאֻמָּנִין קוֹרִין בְּרֹאשׁ הָאִילָן אוֹ בְּרֹאשׁ הַנִּדְבָּךְ, מַה שֶּׁאֵינָן רַשָּׁאִין לַעֲשׂוֹת כֵּן בַּתְּפִלָּה: ה. חָתָן פָּטוּר מִקְּרִיאַת-שְׁמַע בַּלַּיְלָה הָרִאשׁוֹן עַד מוֹצָאֵי-שַׁבָּת, אִם לֹא עָשָׂה מַעֲשֶׂה. מַעֲשֶׂה בְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל שֶׁקָּרָא בַּלַּיְלָה הָרִאשׁוֹן שֶׁנָּשָׂא. אָמְרוּ לוֹ תַּלְמִידָיו: 'לֹא לִמַּדְתָּנוּ, רַבֵּנוּ, שֶׁחָתָן פָּטוּר מִקְּרִיאַת-שְׁמַע בַּלַּיְלָה הָרִאשׁוֹן'? אָמַר לָהֶם: 'אֵינִי שׁוֹמֵעַ לָכֶם לְבַטֵּל מִמֶּנִּי מַלְכוּת-שָׁמַיִם אֲפִלּוּ שָׁעָה אַחַת': ו. רָחַץ בַּלַּיְלָה הָרִאשׁוֹן שֶׁמֻּתָּה אִשְׁתּוֹ. אָמְרוּ לוֹ תַּלְמִידָיו: 'לֹא לִמַּדְתָּנוּ, רַבֵּנוּ, שֶׁאָבֵל אָסוּר לִרְחֹץ'? אָמַר לָהֶם: 'אֵינִי כִּשְׁאָר כָּל אָדָם, אִסְטְנִיס אֲנִי': ז. וּכְשֶׁמֵּת טָבִי עַבְדּוֹ, קִבֵּל עָלָיו תַּנְחוּמִין. אָמְרוּ לוֹ תַּלְמִידָיו: 'לֹא לִמַּדְתָּנוּ, רַבֵּנוּ, שֶׁאֵין מְקַבְּלִין תַּנְחוּמִין עַל הָעֲבָדִים'? אָמַר לָהֶם: 'אֵין טָבִי עַבְדִּי כִּשְׁאָר כָּל הָעֲבָדִים, כָּשֵׁר הָיָה': ח. חָתָן אִם רָצָה לִקְרוֹת קְרִיאַת-שְׁמַע לַיְלָה הָרִאשׁוֹן - קוֹרֵא. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: לֹא כָּל הָרוֹצֶה לְטֹל אֶת הַשֵּׁם יִטֹּל:

בְּרָכוֹת פֶּרֶק ג

א. מִי שֶׁמֵּתוֹ מֻטָּל לְפָנָיו - פָּטוּר מִקְּרִיאַת-שְׁמַע, וּמִן הַתְּפִלָּה וּמִן הַתְּפִלִּין. נוֹשְׂאֵי הַמִּטָּה וְחִלּוּפֵיהֶן וְחִלּוּפֵי חִלּוּפֵיהֶן, אֶת שֶׁלְּפָנֵי הַמִּטָּה

וְאֶת שֶׁלְּאַחַר הַמִּטָּה: אֶת שֶׁלַּמִּטָּה צָרִךְ בָּהֶן - פְּטוּרִין, וְאֶת שֶׁאֵין לַמִּטָּה צָרִךְ בָּהֶן - חַיָּבִין. אֵלּוּ וָאֵלּוּ פְּטוּרִין מִן הַתְּפִלָּה: ב. קָבְרוּ אֶת הַמֵּת וְחָזְרוּ: אִם יְכוֹלִין לְהַתְחִיל וְלִגְמֹר עַד שֶׁלֹּא יַגִּיעוּ לַשּׁוּרָה - יַתְחִילוּ, וְאִם לָאו - לֹא יַתְחִילוּ. הָעוֹמְדִים בַּשּׁוּרָה: הַפְּנִימִים - פְּטוּרִין, וְהַחִיצוֹנִים - חַיָּבִין: ג. נָשִׁים וַעֲבָדִים וְקְטַנִּים - פְּטוּרִין מִקְּרִיאַת־שְׁמַע וּמִן הַתְּפִלִּין; וְחַיָּבִין בַּתְּפִלָּה וּבַמְּזוּזָה וּבִרְכַּת־הַמָּזוֹן: ד. בַּעַל־קֶרִי מְהַרְהֵר בְּלִבּוֹ וְאֵינוֹ מְבָרֵךְ, לֹא לְפָנֶיהָ וְלֹא לְאַחֲרֶיהָ. וְעַל הַמָּזוֹן - מְבָרֵךְ לְאַחֲרָיו, וְאֵינוֹ מְבָרֵךְ לְפָנָיו. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מְבָרֵךְ לִפְנֵיהֶם וּלְאַחֲרֵיהֶם: ה. הָיָה עוֹמֵד בַּתְּפִלָּה, וְנִזְכַּר שֶׁהוּא בַּעַל־קֶרִי - לֹא יַפְסִיק, אֶלָּא יְקַצֵּר. יָרַד לִטְבֹּל, אִם יָכוֹל לַעֲלוֹת וּלְהִתְכַּסּוֹת וְלִקְרוֹת, עַד שֶׁלֹּא תָּנֵץ הַחַמָּה - יַעֲלֶה וְיִתְכַּסֶּה וְיִקְרָא. וְאִם לָאו - יִתְכַּסֶּה בַּמַּיִם וְיִקְרָא. אֲבָל לֹא יִתְכַּסֶּה, לֹא בַּמַּיִם הָרָעִים וְלֹא בְּמֵי הַמִּשְׁרָה, עַד שֶׁיְּטִיל לְתוֹכָן מַיִם. וְכַמָּה יַרְחִיק מֵהֶם וּמִן הַצּוֹאָה? אַרְבַּע אַמּוֹת: ו. זָב שֶׁרָאָה קֶרִי, וְנִדָּה שֶׁפָּלְטָה שִׁכְבַת־זֶרַע, וְהַמְשַׁמֶּשֶׁת שֶׁרָאֲתָה נִדָּה - צְרִיכִין טְבִילָה, וְרַבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר:

בְּרָכוֹת פֶּרֶק ד

א. תְּפִלַּת הַשַּׁחַר, עַד חֲצוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עַד אַרְבַּע שָׁעוֹת. תְּפִלַּת הַמִּנְחָה עַד הָעֶרֶב. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עַד פְּלַג הַמִּנְחָה. תְּפִלַּת הָעֶרֶב אֵין לָהּ קֶבַע. וְשֶׁל מוּסָפִין כָּל הַיּוֹם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עַד שֶׁבַע שָׁעוֹת: ב. רַבִּי נְחוּנְיָא בֶּן הַקָּנָה הָיָה מִתְפַּלֵּל בִּכְנִיסָתוֹ לְבֵית־הַמִּדְרָשׁ וּבִיצִיאָתוֹ תְּפִלָּה קְצָרָה. אָמְרוּ לוֹ: ׳מַה מָּקוֹם לִתְפִלָּה זוֹ׳? אָמַר לָהֶם: ׳בִּכְנִיסָתִי אֲנִי מִתְפַּלֵּל שֶׁלֹּא תֵּאָרַע תַּקָּלָה עַל־יָדִי, וּבִיצִיאָתִי אֲנִי נוֹתֵן הוֹדָיָה עַל חֶלְקִי׳: ג. רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: בְּכָל יוֹם מִתְפַּלֵּל אָדָם שְׁמוֹנֶה־עֶשְׂרֵה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: מֵעֵין שְׁמוֹנֶה־עֶשְׂרֵה. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אִם שְׁגוּרָה תְּפִלָּתוֹ בְּפִיו - יִתְפַּלֵּל שְׁמוֹנֶה־עֶשְׂרֵה; וְאִם לָאו - מֵעֵין שְׁמוֹנֶה־עֶשְׂרֵה: ד. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: הָעוֹשֶׂה תְּפִלָּתוֹ קֶבַע - אֵין תְּפִלָּתוֹ תַּחֲנוּנִים. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: הַמְהַלֵּךְ בִּמְקוֹם סַכָּנָה, מִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה קְצָרָה. אוֹמֵר (יִרְמְיָה לא, ו): "הוֹשַׁע הַשֵּׁם אֶת עַמְּךָ, אֶת שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל", "בְּכָל פָּרָשַׁת הָעִבּוּר יִהְיוּ צָרְכֵיהֶם לְפָנֶיךָ. בָּרוּךְ אַתָּה ה׳ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה": ה. הָיָה רוֹכֵב עַל הַחֲמוֹר - יֵרֵד. וְאִם אֵינוֹ יָכוֹל לֵירֵד - יַחֲזִיר אֶת פָּנָיו; וְאִם אֵינוֹ יָכוֹל לְהַחֲזִיר אֶת פָּנָיו - יְכַוֵּן אֶת

לִבּוֹ כְּנֶגֶד בֵּית קׇדֶשׁ־הַקָּדָשִׁים: ו. הָיָה יוֹשֵׁב בִּסְפִינָה אוֹ בְּקָרוֹן אוֹ בְּאַסְדָּה – יְכַוֵּן אֶת לִבּוֹ כְּנֶגֶד בֵּית קׇדֶשׁ־הַקָּדָשִׁים: ז. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר: אֵין תְּפִלַּת הַמוּסָפִין אֶלָּא בְּחֶבֶר עִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: בְּחֶבֶר עִיר וְשֶׁלֹּא בְּחֶבֶר עִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשְׁמוֹ: כָּל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ חֶבֶר עִיר – הַיָּחִיד פָּטוּר מִתְּפִלַּת הַמוּסָפִין:

בְּרָכוֹת פֶּרֶק ה

א. אֵין עוֹמְדִין לְהִתְפַּלֵּל אֶלָּא מִתּוֹךְ כֹּבֶד רֹאשׁ. חֲסִידִים הָרִאשׁוֹנִים הָיוּ שׁוֹהִים שָׁעָה אַחַת וּמִתְפַּלְּלִים, כְּדֵי שֶׁיְּכַוְּנוּ אֶת לִבָּם לַמָּקוֹם. אֲפִלּוּ הַמֶּלֶךְ שׁוֹאֵל בִּשְׁלוֹמוֹ – לֹא יְשִׁיבֶנּוּ. וַאֲפִלּוּ נָחָשׁ כָּרוּךְ עַל עֲקֵבוֹ – לֹא יַפְסִיק: ב. מַזְכִּירִין גְּבוּרוֹת גְּשָׁמִים בִּתְחִיַּת הַמֵּתִים. וְשׁוֹאֲלִין הַגְּשָׁמִים בִּבְרָכַת הַשָּׁנִים, וְהַבְדָּלָה בְּ"חוֹנֵן הַדַּעַת". רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אוֹמְרָהּ בְּרָכָה רְבִיעִית בִּפְנֵי עַצְמָהּ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: בְּ"הוֹדָאָה": ג. הָאוֹמֵר: 'עַל קֶן צִפּוֹר יַגִּיעוּ רַחֲמֶיךָ', וְ'עַל טוֹב יִזָּכֵר שִׁמְךָ', "מוֹדִים" "מוֹדִים" – מְשַׁתְּקִין אוֹתוֹ. הָעוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּבָה וְטָעָה – יַעֲבֹר אַחֵר תַּחְתָּיו, וְלֹא יְהֵא סַרְבָּן בְּאוֹתָהּ שָׁעָה. מִנַּיִן הוּא מַתְחִיל: מִתְּחִלַּת הַבְּרָכָה שֶׁטָּעָה בָּהּ: ד. הָעוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּבָה – לֹא יַעֲנֶה אַחַר הַכֹּהֲנִים: "אָמֵן", מִפְּנֵי הַטֵּרוּף. וְאִם אֵין שָׁם כֹּהֵן אֶלָּא הוּא – לֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו. וְאִם הִבְטִיחָתוּ שֶׁהוּא נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו וְחוֹזֵר לִתְפִלָּתוֹ – רַשַּׁאי: ה. הַמִּתְפַּלֵּל וְטָעָה – סִימָן רַע לוֹ; וְאִם שְׁלִיחַ־צִבּוּר הוּא – סִימָן רַע לְשׁוֹלְחָיו, מִפְּנֵי שֶׁשְּׁלוּחוֹ שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ. אָמְרוּ עָלָיו עַל רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא, שֶׁהָיָה מִתְפַּלֵּל עַל הַחוֹלִים וְאוֹמֵר: 'זֶה חַי וְזֶה מֵת'. אָמְרוּ לוֹ: 'מִנַּיִן אַתָּה יוֹדֵעַ? אָמַר לָהֶם: 'אִם שְׁגוּרָה תְּפִלָּתִי בְּפִי – יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהוּא מְקֻבָּל; וְאִם לָאו – יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהוּא מְטֹרָף':

בְּרָכוֹת פֶּרֶק ו

א. כֵּיצַד מְבָרְכִין עַל הַפֵּרוֹת? עַל פֵּרוֹת הָאִילָן אוֹמֵר: 'בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ'. חוּץ מִן הַיַּיִן, שֶׁעַל הַיַּיִן אוֹמֵר: 'בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן'. וְעַל פֵּרוֹת הָאָרֶץ אוֹמֵר: 'בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה', חוּץ מִן הַפַּת, שֶׁעַל הַפַּת הוּא אוֹמֵר: 'הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ'. וְעַל הַיְרָקוֹת אוֹמֵר: 'בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה'. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: 'בּוֹרֵא מִינֵי דְשָׁאִים': ב. בֵּרַךְ עַל פֵּרוֹת הָאִילָן: 'בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה' – יָצָא. וְעַל פֵּרוֹת הָאָרֶץ 'בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ' – לֹא יָצָא. עַל כֻּלָּם אִם אָמַר: 'שֶׁהַכֹּל נִהְיֶה בִּדְבָרוֹ' – יָצָא: ג. עַל דָּבָר שֶׁאֵין גִּדּוּלוֹ מִן הָאָרֶץ – אוֹמֵר: 'שֶׁהַכֹּל'. עַל הַחִטָּה וְעַל הַנּוֹבְלוֹת וְעַל הַגּוּבַאי – אוֹמֵר: 'שֶׁהַכֹּל' עַל הֶחָלָב וְעַל הַגְּבִינָה

וְעַל הַבִּיצִים - אוֹמֵר: ׳שֶׁהַכֹּל׳. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כָּל שֶׁהוּא מִין קְלָלָה - אֵין מְבָרְכִין עָלָיו: ד. הָיוּ לְפָנָיו מִינִים הַרְבֵּה - רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם יֵשׁ בֵּינֵיהֶם מִמִּין שִׁבְעָה - מְבָרֵךְ עָלָיו. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: מְבָרֵךְ עַל אֵיזֶה מֵהֶם שֶׁיִּרְצֶה: ה. בֵּרַךְ עַל הַיַּיִן שֶׁלִּפְנֵי הַמָּזוֹן - פָּטַר אֶת הַיַּיִן שֶׁלְּאַחַר הַמָּזוֹן. בֵּרַךְ עַל הַפַּרְפֶּרֶת שֶׁלִּפְנֵי הַמָּזוֹן - פָּטַר אֶת הַפַּרְפֶּרֶת שֶׁלְּאַחַר הַמָּזוֹן. בֵּרַךְ עַל הַפַּת - פָּטַר אֶת הַפַּרְפֶּרֶת. עַל הַפַּרְפֶּרֶת - לֹא פָטַר אֶת הַפַּת. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אַף לֹא מַעֲשֶׂה קְדֵרָה: ו. הָיוּ יוֹשְׁבִין לֶאֱכֹל - כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְבָרֵךְ לְעַצְמוֹ. הֵסַבּוּ - אֶחָד מְבָרֵךְ לְכֻלָּן. בָּא לָהֶם יַיִן בְּתוֹךְ הַמָּזוֹן - כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְבָרֵךְ לְעַצְמוֹ. לְאַחַר הַמָּזוֹן - אֶחָד מְבָרֵךְ לְכֻלָּם. וְהוּא אוֹמֵר עַל הַמָּגְמָר, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵין מְבִיאִין אֶת הַמָּגְמָר אֶלָּא לְאַחַר הַסְּעֻדָּה: ז. הֵבִיאוּ לְפָנָיו מָלִיחַ בַּתְּחִלָּה וּפַת עִמּוֹ - מְבָרֵךְ עַל הַמָּלִיחַ וּפוֹטֵר אֶת הַפַּת, שֶׁהַפַּת טְפֵלָה לוֹ. זֶה הַכְּלָל: כָּל שֶׁהוּא עִקָּר וְעִמּוֹ טְפֵלָה - מְבָרֵךְ עַל הָעִקָּר וּפוֹטֵר אֶת הַטְּפֵלָה: ח. אָכַל תְּאֵנִים, עֲנָבִים וְרִמּוֹנִים - מְבָרֵךְ אַחֲרֵיהֶן שָׁלֹשׁ בְּרָכוֹת, דִּבְרֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: בְּרָכָה אַחַת מֵעֵין שָׁלֹשׁ. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אֲפִלּוּ אָכַל שֶׁלֶק וְהוּא מְזוֹנוֹ - מְבָרֵךְ אַחֲרָיו שָׁלֹשׁ בְּרָכוֹת. הַשּׁוֹתֶה מַיִם לִצְמָאוֹ, אוֹמֵר: ׳שֶׁהַכֹּל נִהְיָה בִּדְבָרוֹ׳. רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר: ׳בּוֹרֵא נְפָשׁוֹת רַבּוֹת׳:

בְּרָכוֹת פֶּרֶק ז

א. שְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ כְּאֶחָד - חַיָּבִין לְזַמֵּן. אָכַל דְּמַאי, וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁנִּטְּלָה תְרוּמָתוֹ, וּמַעֲשֵׂר־שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁנִּפְדּוּ, וְהַשַּׁמָּשׁ שֶׁאָכַל כַּזַּיִת, וְהַכּוּתִי - מְזַמְּנִין עֲלֵיהֶם. אֲבָל אָכַל טֶבֶל, וּמַעֲשֵׂר־רִאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִטְּלָה תְרוּמָתוֹ, וּמַעֲשֵׂר־שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ, וְהַשַּׁמָּשׁ שֶׁאָכַל פָּחוֹת מִכַּזַּיִת, וְהַנָּכְרִי - אֵין מְזַמְּנִין עֲלֵיהֶם: ב. נָשִׁים וַעֲבָדִים וּקְטַנִּים - אֵין מְזַמְּנִין עֲלֵיהֶם. עַד כַּמָּה מְזַמְּנִין? עַד כַּזַּיִת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עַד כַּבֵּיצָה: ג. כֵּיצַד מְזַמְּנִין? בִּשְׁלֹשָׁה - אוֹמֵר: ׳נְבָרֵךְ׳. בִּשְׁלֹשָׁה וְהוּא - אוֹמֵר: ׳בָּרְכוּ׳. בַּעֲשָׂרָה - אוֹמֵר: ׳נְבָרֵךְ לֵאלֹהֵינוּ׳. בַּעֲשָׂרָה וְהוּא - אוֹמֵר: ׳בָּרְכוּ׳. אֶחָד עֲשָׂרָה וְאֶחָד עֲשָׂרָה רִבּוּא. בְּמֵאָה - אוֹמֵר: ׳נְבָרֵךְ לַה׳ אֱלֹהֵינוּ׳. בְּמֵאָה וְהוּא - אוֹמֵר: ׳בָּרְכוּ׳. בְּאֶלֶף - אוֹמֵר: ׳נְבָרֵךְ לַה׳ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׳. בְּאֶלֶף וְהוּא - אוֹמֵר: ׳בָּרְכוּ׳. בְּרִבּוּא - אוֹמֵר: ׳נְבָרֵךְ לַה׳ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים עַל הַמָּזוֹן שֶׁאָכַלְנוּ׳. בְּרִבּוּא וְהוּא - אוֹמֵר: ׳בָּרְכוּ׳. כְּעִנְיָן שֶׁהוּא מְבָרֵךְ - כָּךְ עוֹנִין

אַחֲרָיו: ׳בָּרוּךְ ה׳ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים עַל הַמָּזוֹן שֶׁאָכַלְנוּ׳. רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר: לְפִי רֹב הַקָּהָל הֵן מְבָרְכִין, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים סח, כז): ״בְּמַקְהֲלוֹת בָּרְכוּ אֱלֹהִים, ה׳ מִמְקוֹר יִשְׂרָאֵל״. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: מַה מָּצִינוּ בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת אֶחָד מְרֻבִּין וְאֶחָד מוּעָטִין אוֹמֵר: ׳בָּרְכוּ אֶת ה״. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: ׳בָּרְכוּ אֶת ה׳ הַמְבֹרָךְ׳: ד. שְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ כְּאֶחָד – אֵינָן רַשָּׁאִין לַחֲלֹק; וְכֵן אַרְבָּעָה, וְכֵן חֲמִשָּׁה. שִׁשָּׁה נֶחֱלָקִין, עַד עֲשָׂרָה. וַעֲשָׂרָה אֵינָן נֶחֱלָקִין, עַד שֶׁיִּהְיוּ עֶשְׂרִים: ה. שְׁתֵּי חֲבוּרוֹת שֶׁהָיוּ אוֹכְלוֹת בְּבַיִת אֶחָד, בִּזְמַן שֶׁמִּקְצָתָן רוֹאִין אֵלּוּ אֶת אֵלּוּ – הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפִין לְזִמּוּן; וְאִם לָאו – אֵלּוּ מְזַמְּנִין לְעַצְמָן, וְאֵלּוּ מְזַמְּנִין לְעַצְמָן. אֵין מְבָרְכִין עַל הַיַּיִן עַד שֶׁיִּתֵּן לְתוֹכוֹ מַיִם, דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: מְבָרְכִין:

הַקְדָּמַת סֵפֶר הַזֹּהַר

רִבִּי חִזְקִיָּה

(נ״א רִבִּי אֶלְעָזָר. וְכֵן הוּא בְּזֹהֲרֵי חַמָּה וּבְנוֹסְחַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל)

פָּתַח, כְּתִיב (שה״ש ב) (פנחס רלג ופ׳ תשא קפט) כְּשׁוֹשַׁנָּה בֵּין הַחוֹחִים. מָאן שׁוֹשַׁנָּה, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. (בְּגִין דְּאִית שׁוֹשַׁנָּה וְאִית שׁוֹשַׁנָּה), מַה שׁוֹשַׁנָּה דְּאִיהִי בֵּין הַחוֹחִים אִית בַּהּ סוּמָק וְחִוָּר, אוּף כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אִית בַּהּ דִּין וְרַחֲמֵי. מַה שׁוֹשַׁנָּה אִית בַּהּ תְּלֵיסַר עָלִין, אוּף כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אִית בַּהּ תְּלֵיסַר מְכִילִן דְּרַחֲמֵי דְּסַחֲרִין לַהּ מִכָּל סִטְרָהָא. אוּף אֱלֹהִים דְּהָכָא (נשא דף קלא ב וקלח וקמז) (שמות קפו א) מִשְׁעְתָּא דְּאִדְכַּר אַפִּיק תְּלֵיסַר תִּיבִין לְסַחֲרָא לִכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וּלְנַטְרָא לַהּ, וּלְבָתַר אִדְכַּר זִמְנָא אָחֳרָא. אַמַּאי אִדְכַּר זִמְנָא אָחֳרָא. בְּגִין לְאַפְקָא חָמֵשׁ עָלִין תַּקִּיפִין דְּסַחֲרִין לַשּׁוֹשַׁנָּה. (פנחס רלג וצ״ע בקז א), וְאִנּוּן חָמֵשׁ אִקְרוֹן יְשׁוּעוֹת. וְאִנּוּן (חָמֵשׁ) [חַמְשִׁין] תַּרְעִין. וְעַל דָּא דָּא כְּתִיב (תהלים קטז) (תרומה קס״ט) כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא דָּא כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה. כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה אִצְטְרִיךְ לְמֶהֱוֵי עַל חָמֵשׁ אֶצְבְּעָן וְלָא יַתִּיר. כְּגַוְנָא דְּשׁוֹשַׁנָּה דְּיָתְבָא עַל חָמֵשׁ עָלִין תַּקִּיפִין דּוּגְמָא דְּחָמֵשׁ אֶצְבְּעָן. וְשׁוֹשַׁנָּה דָּא אִיהוּ (שם קלא) כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה. מֵאֱלֹהִים תִּנְיָנָא עַד אֱלֹהִים תְּלִיתָאָה חָמֵשׁ תֵּיבִין. מִכָּאן וּלְהַלְאָה אוֹר דְּאִתְבְּרֵי וְאִתְגְּנִיז וְאִתְכְּלִיל בַּבְּרִית הַהוּא דְּעָאל בַּשּׁוֹשַׁנָּה (ס״א דָּא) וְאַפִּיק בַּהּ זַרְעָא. וְדָא אִקְרֵי עֵץ עוֹשֶׂה (סב ב) פְּרִי אֲשֶׁר זַרְעוֹ בוֹ. וְהַהוּא זַרְעָא

קַיְימָא בְּאוֹת בְּרִית מַמָּשׁ. וּכְמָה דְּדִיוּקְנָא דִּבְרִית אִזְדַּרַע בְּאַרְבְּעִין וּתְרִין זִוּוּגִין הַהוּא (נ"א דְּהַהוּא) זַרְעָא, כָּךְ אִזְדַּרַע שְׁמָא גְּלִיפָא מְפָרַשׁ בְּאַרְבְּעִין וּתְרִין אַתְוָן דְּעוֹבָדָא דִּבְרֵאשִׁית.

בְּרֵאשִׁית, רַבִּי שִׁמְעוֹן פָּתַח (שיר ב) (צז א לט ע"ב ויקרא ד ב לקמן ה) הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָאָרֶץ. הַנִּצָּנִים, דָּא עוֹבָדָא דִּבְרֵאשִׁית, נִרְאוּ בָאָרֶץ אֵימָתַי, בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי, דִּכְתִיב וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ כִּדֵין נִרְאוּ בָאָרֶץ. עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ, דָּא יוֹם רְבִיעִי דַּהֲוָה בֵּיהּ זְמִיר עָרִיצִים, מְאֹרֹת חָסֵר. וְקוֹל הַתּוֹר, דָּא יוֹם חֲמִישִׁי, דִּכְתִיב יִשְׁרְצוּ הַמַּיִם וגו' לְמֶעְבַּד תּוֹלָדוֹת. נִשְׁמַע, דָּא יוֹם שִׁשִּׁי דִּכְתִיב נַעֲשֶׂה אָדָם. דַּהֲוָה עָתִיד לְמִקְדַּם עֲשִׂיָּה לִשְׁמִיעָה, דִּכְתִיב [דף א ע"ב] הָכָא נַעֲשֶׂה אָדָם, וּכְתִיב הָתָם נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע. בְּאַרְצֵנוּ, דָּא יוֹם שַׁבָּת דְּאִיהוּ דּוּגְמַת אֶרֶץ הַחַיִּים. (שֶׁהוּא עוֹלָם הַבָּא. עוֹלָם הַנְּשָׁמוֹת עוֹלָם הַנְּחָמוֹת), (נ"א דָּבָר אַחֵר) הַנִּצָּנִים אִלֵּין אִנּוּן אָבָהָן דְּעָאלוּ בְּמַחֲשָׁבָה וְעָאלוּ בְּעָלְמָא דְּאָתֵי וְאִתְגְּנִיזוּ תַּמָּן. וּמִתַּמָּן נָפְקוּ בְּגְנִיזוּ וְאִטְמִירוּ גּוֹ (נ"א בְּהוֹ) נְבִיאֵי קְשׁוֹט. אִתְיְלִיד יוֹסֵף וְאִטְמִירוּ בֵּהּ, עָאל יוֹסֵף בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא וּנְצִיב לוֹן תַּמָּן, וּכְדֵין נִרְאוּ בָאָרֶץ וְאִתְגְּלוּ תַּמָּן. וְאֵימָתַי אִתְחָזוּן, בְּשַׁעֲתָא דְּאִתְגְּלֵי קְשֶׁת בְּעָלְמָא. דְּהָא בְּשַׁעֲתָא דְּקֶשֶׁת אִתְחֲזֵי כְּדֵין אִתְגַּלְיָין אִנּוּן וּבְהַהִיא שַׁעֲתָא עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ עִדָּן לְקַצֵּץ חַיְבִין מֵעָלְמָא. אַמַּאי אִשְׁתְּזִיבוּ, בְּגִין דְּהַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָאָרֶץ, וְאִלְמָלֵא דְּנִרְאוּ לָא אִשְׁתְּאַרוּן בְּעָלְמָא, וְעָלְמָא לָא אִתְקַיָּם. וּמָאן מְקַיֵּם עָלְמָא וְגָרִים לַאֲבָהָן דְּאִתְגַּלְיָין, קַל יְנוֹקֵי דְּלָעְאן בְּאוֹרַיְתָא, וּבְגִין אִנּוּן רַבְיָין דְּעָלְמָא עָלְמָא

אִשְׁתְּזִיב. לְקַבְלֵיהוֹן, (שיר א) תּוֹרֵי זָהָב נַעֲשֶׂה לָךְ, אִלֵּין אִנּוּן יְנוּקֵי רַבָּיָן עוֹלְמִין דְּכְתִיב (שמות כ"ה) וְעָשִׂיתָ שְׁנַיִם כְּרוּבִים זָהָב:

בְּרֵאשִׁית רַבִּי אֶלְעָזָר פָּתַח (ישעיה מ) שְׂאוּ (ד' ל' א') מָרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֵלֶּה. שְׂאוּ מָרוֹם עֵינֵיכֶם לְאָן אָתַר, לַאֲתַר דְּכָל עַיְינִין תַּלְיָאן לֵיהּ. וּמָאן אִיהוּ, פְּתַח עֵינַיִם. וְתַמָּן תִּנְדְּעוּן דְּהַאי סָתִים עַתִּיקָא דְּקַיְמָא לְשָׁאֲלָה. בָּרָא אֵלֶּה. וּמָאן אִיהוּ. מ"י. הַהוּא (שמות ק"מ א') דְּאִקְרֵי מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם לְעֵלָּא. דְּכֻלָּא קַיְמָא בִּרְשׁוּתֵיהּ. וְעַל דְּקַיְמָא לְשָׁאֲלָה וְאִיהוּ בְּאַרַח סָתִים וְלָא אִתְגַּלְיָא, אִקְרֵי מ"י, דְּהָא לְעֵלָּא לֵית תַּמָּן שְׁאֵלָה. וְהַאי קְצֵה הַשָּׁמַיִם אִקְרֵי מ"י. וְאִית אָחֳרָא לְתַתָּא וְאִקְרֵי מַ"ה. מַה בֵּין הַאי לְהַאי, אֶלָּא קַדְמָאָה סְתִימָאָה דְּאִקְרֵי מ"י קַיְמָא (תרומה קל"ח א' ויקהל רי"א בהעלותך קמ"ח ב' ולהלן ט' א' י"ו קס"ז א' שמות קנ"ז א') לְשָׁאֲלָה, כְּיוֹן דִּשְׁאַל בַּר נָשׁ וּמְפַשְׁפֵּשׁ לְאִסְתַּכְּלָא וּלְמִנְדַּע מִדַּרְגָּא לְדַרְגָּא עַד סוֹף כָּל דַּרְגִּין, כְּיוֹן דְּמָטֵי תַּמָּן, מַ"ה. מַה יְדַעְתָּ מַה אִסְתַּכְּלְתָּא מַה פְּשְׁפַּשְׁתָּא הָא כֻּלָּא סָתִים כְּדַקְדְּמֵיתָא. וְעַל דָּא דָּנָא כְּתִיב (איכה ב') מָה אָעִידֵךְ מָה אַדְמֶה לָךְ. כַּד אִתְחֲרִיב בֵּי מַקְדְּשָׁא נָפַק קָלָא וַאֲמַר מָה אָעִידֵךְ [נ"א (וּמָה) [מָה] אֲדַמֶּה לָךְ, בְּהַהוּא מָ"ה אָעִידֵךְ] בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, [וְהָא] אַסְהִידַת בָּךְ מִיּוֹמִין קַדְמָאִין דִּכְתִיב (דברים ל) הַעִדֹתִי בָכֶם הַיּוֹם אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. וּמָה אֲדַמֶּה לָךְ בְּהַהוּא גַּוְנָא מַמָּשׁ עַטְרִית לָךְ בְּעַטְרִין קַדִּישִׁין עֲבַדִית לָךְ שַׁלְטָנוּ עַל עָלְמָא דִּכְתִיב (איכה ב) הֲזֹאת" הָעִיר" שֶׁיֹּאמְרוּ" כְּלִילַת" יֹפִי" וגו' קָרִינָא לָךְ

(תהלים קכ"ב) יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה כְּעִיר שֶׁחֻבְּרָה לָהּ. (איכה ב) מָה אַשְׁוֶה לָךְ כְּגַוְנָא דְּאַנְתְּ יַתְבָה הָכֵי הוּא כְּבֵיכוֹל לְעֵילָא. כְּגַוְנָא דִּלָא עָאלִין הַשְׁתָּא בָךְ עַמָּא קַדִּישָׁא בְּסִדְרִין קַדִּישִׁין, הָכֵי אוֹמֵינָא לָךְ דִּלָא אִיעוֹל אֲנָא לְעֵילָא עַד דְּיֵעֲלוּן בָּךְ אֶכְלוּסָךְ לְתַתָּא. וְדָא אִיהוּ נֶחָמָה דִּילָךְ הוֹאִיל דְּדַרְגָּא דָּא אַשְׁוֶה לָךְ בְּכֹלָּא. וְהַשְׁתָּא דְּאַנְתְּ הָכָא גָּדוֹל כַּיָּם שִׁבְרֵךְ. וְאִי תֵּימָא דִּלֵית לָךְ קַיֶּימָא וְאַסְוָתָא, מ"י (שמות רל"ז ב') יִרְפָּא לָךְ, וַדַּאי הַהוּא דַּרְגָּא סְתִימָאָה עִלָּאָה דְּכֹלָּא קַיֶּימָא בֵּהּ יִרְפָּא לָךְ וְיוֹקִים לָךְ. מ"י קְצֵה הַשָּׁמַיִם לְעֵילָא, מ"ה וְעַד קְצֵה הַשָּׁמַיִם לְתַתָּא [קְצֵה הַשָּׁמַיִם לְתַתָּא]. וְדָא יְרִית יַעֲקֹב דְּאִיהוּ מַבְרִיחַ מִן הַקָּצֶה אֶל הַקָּצֶה, מִן הַקָּצֶה קַדְמָאָה דְּאִיהוּ מ"י אֶל הַקָּצֶה בַּתְרָאָה דְּאִיהוּ מַ"ה, בְּגִין דְּקָאִים בְּאֶמְצָעִיתָא. וְעַל דָּא מִי בָרָא אֵלֶּה. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן אֶלְעָזָר (בְּנִי) [בְּרִי] פְּסוֹק מִילָךְ וְיִתְגַּלֵי סְתִימָא דְּרָזָא עִלָּאָה דִּבְנֵי עָלְמָא לָא יְדָעִין. שָׁתִיק רַבִּי אֶלְעָזָר. בָּכָה רַבִּי שִׁמְעוֹן וְקָאִים רִגְעָא (נ"א שְׁעָתָא) חֲדָא. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן אֶלְעָזָר מַאי אֵלֶּה. אִי תֵּימָא כְּכַבַיָּא וּמַזָּלֵי, הָא אִתְחֲזָאן תַּמָּן תָּדִיר. וּבַמ"ה אִתְבְּרִיאוּ כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (תהלים לג) בִּדְבַר יי' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ. אִי עַל מִלִּין סְתִימִין לָא לְכְתּוֹב אֵלֶּה דְּהָא אִיתְגַּלְיָא אִיהוּ. אֶלָּא רָזָא דָּא לָא אִתְגַּלְיָא בַּר יוֹמָא חַד דַּהֲוֵינָא עַל כֵּיף יַמָּא, וַאֲתָא אֵלִיָּהוּ וַאֲמַר לִי רַבִּי יְדַעְתְּ מַה הוּא מִי בָרָא אֵלֶּה. אֲמֵינָא לֵיהּ אִלֵּין שְׁמַיָּא וְחֵילֵהוֹן עוֹבָדָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִית לֵיהּ לְבַר נָשׁ לְאִסְתַּכְּלָא בֵּהּ וּלְבָרְכָא לֵיהּ דִּכְתִיב (שם ח) כִּי אֶרְאֶה שָׁמֶיךָ מַעֲשֵׂה [דף ב' ע"א] אֶצְבְּעוֹתֶיךָ וגו' יי' אֲדוֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ. אָמַר לִי רַבִּי מִלָּה

סְתִימָא הַוָה קַמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְגָלֵי בְּמִתִיבְתָּא עִלָּאָה וְדָא הוּא. בְּשַׁעְתָּא דְּסְתִימָא דְּכָל סְתִימִין בָּעָא לְאִתְגַּלְיָא, עֲבַד בְּרֵישָׁא נְקוּדָ"ה (להלן ט"ו א' משפטים ק"ה א' ט' ב' שמות רכ"ו ב' רכ"ח א') חַדָּא, וְדָא סָלִיק לְמֶהֱוֵי מַחֲשָׁבָה. צַיֵּיר בָּהּ כָּל צִיּוּרִין. חָקַק בָּהּ כָּל גְּלִיפִין. וְאַגְלִיף גּוֹ בּוֹצִינָא קַדִּישָׁא סְתִימָא גְּלִיפוּ דְּחַד צִיּוּרָא סְתִימָאָה קַדִּישִׁין בְּנַיְנָא עַמִּיקָא דְּנָפֵק מִגּוֹ מַחֲשָׁבָה וְאִקְרֵי מ"י שֵׁירוּתָא (נ"א רֵאשִׁיתָא) לְבִנְיָנָא. קַיְימָא וְלָא קַיְימָא. עָמִיק וְסָתִים בִּשְׁמָא. לָא אִקְרֵי אֶלָּא מ"י. בָּעָא לְאִתְגַּלְיָא וּלְאִתְקְרֵי בִּשְׁמָא [דָּא] וְאִתְלַבַּשׁ בִּלְבוּשׁ יְקָר דְּנָהִיר וּבָרָא אֱלֹהָ, וְסָלִיק אֱלֹהָ בִּשְׁמָא. אִתְחַבְּרוּן אַתְוָון אִלֵּין בְּאִלֵּין וְאִשְׁתְּלִים בִּשְׁמָא אֱלֹהִים. וְעַד לָא בָרָא אֱלֹהָ לָא סָלִיק בִּשְׁמָא אֱלֹהִים. וְאִנּוּן דְּחָבוּ בְּעִגְלָא (נ"א בְּעַלְמָא). עַל רָזָא דְּנָא אֲמָרוּ (שמות לב) אֱלֹהָ אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל. וּכְמָה דְּאִשְׁתַּתַּף מ"י בְּאֱלֹהָ, הָכֵי הוּא שְׁמָא דְּאִשְׁתַּתַּף תְּדִיר. וּבְרָזָא דָּא אִתְקַיֵּים עָלְמָא. וּפְרַח אֱלֹהוּ וְלָא חָמִינָא לֵיהּ. וּמִנֵּיהּ יְדַעְנָא מִלָּה [דָּא] (דְּאוֹקִימְנָא) [וְקָאִימְנָא] עַל רָזָא וְסִתְרָא דִּילָהּ. אַתָּא רַבִּי אֶלְעָזָר וְכָלְהוּ חַבְרַיָּיא וְאִשְׁתְּטָחוּ קַמֵּיהּ. בְּכוֹ וַאֲמָרוּ אִלְמָלֵא לָא אֲתֵינָא לְעָלְמָא אֶלָּא לְמִשְׁמַע דָּא דַּי. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן (עַל דָּא) שִׁמְיָא וְחֵילֵיהוֹן בַּמ"ה אִתְבְּרִיאוּ, דִּכְתִיב (תהלים ח) כִּי אֶרְאֶה שָׁמֶיךָ מַעֲשֵׂה אֶצְבְּעוֹתֶיךָ וגו' וּכְתִיב (שם) מָ"ה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ אֲשֶׁר תְּנָה" הוֹדְךָ" עַל" הַשָּׁמַיִם", עַל הַשָּׁמַיִם אִיהוּ לְסַלָּקָא בִּשְׁמָא. בְּגִין דְּבָרָא נְהוֹרָא לְנַהוֹרֵיהּ וְאִתְלַבַּשׁ דָּא בְּדָא וְסָלִיק בִּשְׁמָא עִלָּאָה. וְעַל דָּא בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים דָּא אֱלֹהִים עִלָּאָה, דְּהָא מ"ה לָא הַוֵי הָכֵי וְלָא אִתְבְּנֵי. אֶלָּא בְּשַׁעְתָּא דְּאִתְמַשְׁכָן

אַתְוָון אִלֵּין (מֵאִלֵּין) אֱלֹ״ה מִלְּעֵילָא לְתַתָּא. וְאִמָּא אוֹזִיפַת לְבַרְתָּא מָאנָהָא וְקַשִּׁיטָא לַה׳ בְּקִישׁוּטָהָא. וְאֵימָתַי קַשִּׁיטָא לַה׳ בְּקִישׁוּטָהָא כְּדְקָא חָזֵי. בְּשַׁעֲתָא דְּאִתְחַזּוֹן קָמָהּ כָּל דְּכוּרָא, דִּכְתִיב (שמות כג) אֶל פְּנֵי הָאָדוֹן יי׳, וְדָא אִקְרֵי אָדוֹן כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (יהושע ג) הִנֵּה אֲרוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. כְּדֵין נַפְקַת ה׳ וְאָעֵילַת י׳, וְאִתְקַשִּׁיטַת בְּמָאנֵי דְּכוּרָא לְקַבְלֵיהוֹן דְּכָל דְּכַר בְּיִשְׂרָאֵל, וְאַתְוָון אִתְדַּנִּין מִשְׁכָּן לוֹן יִשְׂרָאֵל מֵעֵילָא לְגַבֵּי אַתַר דָּא (תהלים מב) אֵלֶּה אֶזְכְּרָה. אַדְכַּרְנָא בְּפוּמָאי וְשַׁפֵּיכְנָא דְּמָעָאי (בְּרָעוּת נַפְשִׁי בְּגִין לְאַמְשָׁכָא אַתְוָון אִלֵּין) וּכְדֵין אֱדַדֵּם מֵעֵילָא עַד בֵּית אֱלֹהִים, לְמֶהֱוֵי אֱלֹהִים כְּגַוְנָא דִּילֵיהּ. וּבְמַאי, (שם) בְּקוֹל רִנָּה וְתוֹדָה הָמוֹן חוֹגֵג. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר שְׁתִיקָא דִּילִי בְּנָא מַקְדְּשָׁא לְעֵילָא וּבְנָא מַקְדְּשָׁא לְתַתָּא. וּבְוַדַּאי מִלָּה בְּסָלַע מִשְׁתּוֹקָא בִּתְרִין. מִלָּה בְּסֶלַע מַה דַּאֲמַרְנָא וְאִתְעַרְנָא בֵּיהּ, מִשְׁתּוֹקָא בְּשִׁתַּיִם מַה דְּשָׁתֵיקְנָא דְּאִבְרוֹ וְאִיבְנוֹ תְּרִין עָלְמִין כַּחֲדָא. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן מִכָּאן וּלְהַלְאָה שְׁלִימוּ דִּקְרָא, דִּכְתִיב (ישעיה מ) הַמּוֹצִיא בְמִסְפָּר צְבָאָם, תְּרֵין דַּרְגִּין אִנּוּן דְּאִיצְטְרִיךְ לְמֶהֱוֵי רְשִׁים כָּל חַד מִינַיְיהוּ. חַד דָּא דְּאִתְּמַר מ״ה. וְחַד מ״י. דָּא עִלָּאָה וְדָא תַּתָּאָה. דָּא עִלָּאָה דְּרָשִׁים וַאֲמַר (שמות קסח ב׳ וקלח ב׳) הַמּוֹצִיא בְמִסְפָּר צְבָאָם, הַמּוֹצִיא הַהוּא דְּאִשְׁתְּמוֹדַע וְלֵית כַּוָּתֵיהּ. כְּגַוְנָא דָּא הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ הַמּוֹצִיא הַהוּא דְּאִשְׁתְּמוֹדָעָא דָּא דַּרְגָּא תַּתָּאָה, וְכוּלָּא חַד. בְּמִסְפָּר שְׁתִין רִבּוֹא אִנּוּן דְּקַיְימִין כַּחֲדָא, וְאַפִּיקוּ חֵילִין לְזִינַיְיהוּ דִּלֵּית לוֹן חִשְׁבָּנָא. (נ״א כְּגַוְנָא דָּא) לְכוּלָּם, בֵּין אִנּוּן שְׁתִין, בֵּין כָּל חֵילִין דִּילְהוֹן, בְּשֵׁם יִקְרָא. מַאי בְּשֵׁם יִקְרָא. אִי תֵּימָא דִּקְרָא לוֹן בִּשְׁמָהַתְהוֹן, לָאו

הָכִי הוּא, דְּאִם כֵּן בִּשְׁמוֹ מִבָּעֵי לֵיהּ. אֶלָּא בְּזִמְנָא דְּדַרְגָּא דָּא לָא סָלִיק בִּשְׁמָא (לְעֵילָּא) וְאִקְרֵי מ"י, לָא אוֹלִיד וְלָא אַפִּיק טְמִירִין לְזִינֵיהּ אַף עַל גַּב דְּכֻלְּהוּ הֲווֹ טְמִירִין בֵּהּ. כֵּיוָן דְּבָרָא אֱלֹ"ה וְאִסְתַּלַּק בִּשְׁמֵיהּ וְאִקְרֵי אֱלֹהִים, כְּדֵין בְּחֵילָא דִּשְׁמָא דָּא אַפִּיק לוֹן בִּשְׁלִימוּ, וְדָא הוּא בְּשֵׁם יְקָרָא, בְּהַהוּא שֵׁם דִּילֵיהּ קְרָא וְאַפִּיק כָּל זִינָא וְזִינָא לְאִתְקַיְּמָא בִּשְׁלִימוּתֵיהּ. כְּגַוְונָא דָּא (שמות לא) רְאֵה קָרָאתִי בְשֵׁם. אַדְכַּרְנָא שְׁמִי לְאִתְקַיְּמָא בְּצַלְאֵל עַל קִיּוּם אַשְׁלָמוּתֵיהּ. (ישעיה מ) מֵרוֹב אוֹנִים, מַאי מֵרוֹב אוֹנִים, דָּא (פקודי רל"א ב') רֵישׁ דַּרְגִּין, דְּסָלִיקוּ בֵּיהּ כָּל רְעוּתִין וְאִסְתַּלָּקוּ בֵּיהּ [דף ב' ע"ב] בְּאַרַח סָתִים. וְאַמַּאי כֹּחַ דָּא רָזָא דְּעָלְמָא עִלָּאָה דְּאִסְתַּלַּק בְּשֵׁם אֱלֹהִים כִּדְקָאֲמָרַן. אִישׁ לֹא נֶעְדָּר מֵאָנוֹן שִׁתִּין רִבּוֹא דַּאֲפִיק בְּחֵילָא דִּשְׁמָא. וּבְגִין דְּאִישׁ לֹא נֶעְדָּר, בְּכָל אֲתַר דְּמִיתוּ יִשְׂרָאֵל וְאִתְעֲנָשׁוּ בְּחוֹבַיְיהוּ אִתְמְנוֹן וְלָא אַעְדַּר מֵאָנוֹן (קנ"ד א' שמות כ"ב א') שִׁתִּין רִבּוֹא אַפִּלּוּ חָד. בְּגִין לְמֶהֱוֵי כֻּלָּא דְּיוֹקְנָא חָדָא, כְּמָה דְּאִישׁ לָא נֶעְדַּר לְעֵילָּא אוֹף הָכִי לָא נֶעְדַּר לְתַתָּא.

בְּרֵאשִׁית, רַב הַמְנוּנָא סָבָא אָמַר, אַשְׁכְּחָן אַתְוָון בְּהִפּוּכָא. בֵּי"ת בְּקַדְמֵיתָא וּלְבָתַר. ב' בְּקַדְמֵיתָא הַיְינוּ בְּרֵאשִׁית. בָּרָא לְבָתַר. אל"ף בְּקַדְמֵיתָא וּלְבָתַר. אל"ף בְּקַדְמֵיתָא הַיְינוּ אֱלֹהִים. אֵת לְבָתַר. אֶלָּא כַּד בָּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמֶעְבַּד עָלְמָא, כָּל אָתְוָון הֲווֹ סְתִימִין, וּתְרִין אַלְפִין שְׁנִין עַד דְּלָא בְּרָא עָלְמָא הֲוָה מִסְתַּכֵּל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאֶשְׁתַּעֲשַׁע בֵּהּ. כַּד בָּעָא לְמִבְרֵי עָלְמָא, אַתְוָון (מקץ ר"ד א' ויגש ר"ה ב') כָּל אַתְוָון קַמֵּיהּ

מִסּוּפָא אַרְישַׁיְיהוּ. שָׁרְיָאת אָת ת לְמֵיעַל בְּרֵישָׁא, אָמְרָה רִבּוֹן עָלְמִין נִיחָא קַמָּךְ לְמִבְרֵי בִּי עָלְמָא, דַּאֲנָא חוֹתְמָא דְּגוּשְׁפַּנְקָא דִּילָךְ אֶמֶ"ת, וְאַתְּ אִתְקְרִיאַת אֶמֶ"ת, יָאוֹת לְמַלְכָּא [אֶמֶת] לְמִשְׁרֵי בְּאוֹת אֶמֶ"ת וּלְמִבְרֵי בִּי עָלְמָא. אֲמַר לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָאוֹת אַנְתְּ וְזַכְאָה אַנְתְּ, אֶלָּא לֵית אַנְתְּ כְּדַאי לְמִבְרֵי בָּךְ עָלְמָא הוֹאִיל וְאַנְתְּ זַמִּינָא לְמֶהֱוֵי רָשִׁים עַל מִצְחִין דְּגוּבְרִין מְהֵימְנִין דְּקַיְימוּ אוֹרַיְתָא מֵאל"ף וְעַד תי"ו, וּבְרִשְׁימוּ דִּילָךְ יְמוּתוּן. וְעוֹד דְּאַנְתְּ חוֹתְמָא דְּמָוֶת. הוֹאִיל וְאַנְתְּ כָּךְ לֵית אַנְתְּ כְּדַאי לְמִבְרֵי בָּךְ עָלְמָא. מִיָּד נָפְקַת. עָאלַת אָת ש קַמֵּיהּ, אָמְרָה קַמֵּיהּ, רִבּוֹן עָלְמִין נִיחָא קַמָּךְ לְמִבְרֵי בִּי עָלְמָא, דְּבִי אִתְקְרֵי שְׁמָךְ שַׁדַּ"י, וְיָאוֹת לְמִבְרֵי עָלְמָא בִּשְׁמָא קַדִּישָׁא. אֲמַר לָהּ יָאוֹת אַנְתְּ וְטַב אַנְתְּ וּקְשׁוֹט אַנְתְּ, אֲבָל הוֹאִיל וְאָתָוון דְּזִיּוּפָא נָטְלִין לָךְ לְמֶהֱוֵי עִמְּהוֹן לָא בָּעִינָא לְמִבְרֵי בָּךְ עָלְמָא, דִּבְגִין דְּלָא יִתְקַיְּים שְׁקָרָא אֶלָּא אִי יִטְלוֹן לָךְ ק"ר. מִכָּאן מָאן דְּבָעֵי לְמֵימַר שְׁקָרָא (ויקהל רט"ו ב') יִטּוֹל יְסוֹדָא דְּקִשׁוֹט בְּקַדְמִיתָא וּלְבָתַר יוֹקִים לֵיהּ שְׁקָרָא, דְּהָא אָת ש' אָת קְשׁוֹט אִיהוּ, אָת קְשׁוֹט דַּאֲבָהָתָן דְּאִתְיַיחֲדוּ בַּהּ. ק ר (פקודי רס"ד א' תרומה קמ"ח ב') אָתָוון דְּאִתְחֲזִיאוּ עַל סְטָרָא בִּישָׁא אִנּוּן וּבְגִין לְאִתְקַיְּימָא נָטְלֵי אָת ש' בְּגַוְוייהוּ חֲוֵי קֶשֶׁר. כְּיָון דְּחָמַאת הָכִי נָפְקַת מִקַּמֵּיהּ. עָאלַת אָת צ אָמְרָה קַמֵּיהּ רִבּוֹן עָלְמָא נִיחָא קַמָּךְ לְמִבְרֵי בִּי עָלְמָא דַּאֲנָא (נ"א דְּבִי) בִּי חַתִּימִין צַדִּיקִים, וְאַנְתְּ דְּאִתְקְרִיאַת צַדִּיק בִּי רָשִׁים דִּכְתִיב (תהלים יא) כִּי צַדִּיק יי' צְדָקוֹת אָהֵב, וּבִי יָאוֹת לְמִבְרֵי עָלְמָא. אֲמַר לָהּ צַדִּי, (צַדִּי) [צַדִּיק] אַנְתְּ וְצַדִּיק (אַנְתְּ) [אִתְקְרִיאַת], אֲבָל אַנְתְּ צָרִיךְ לְמֶהֱוֵי טְמִירָא, לֵית אַנְתְּ

צָרִיךְ לְאִתְגַּלְיָא כָּל כָּךְ בְּגִין דְּלָא לְמֵיהַב פִּתְחוֹן פֶּה לְעָלְמָא. מַאי טַעְמָא אִיהִי, אַתְיָא י׳ דְּשְׁמָא דִּבְרִית קַדִּישָׁא וְרָכִיב עֲלָהּ (וְאִתְאַחִיד) [וְאִתְאַחִיד] בַּהֲדָהּ. וְרָזָא דָּא כַּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאָדָם הָרִאשׁוֹן דּוּ פַּרְצוּפִין בְּרָאוֹ. וּבְגִין כָּךְ אַנְפּוֹי דְּיו״ד מְהַדַּר לַאֲחוֹרָא כְּגַוְנָא דָּא וְלָא אִתְהַדְּרוּ אַנְפִּין בְּאַנְפִּין כְּגַוְנָא דָּא צ, אִסְתַּכַּל לְעֵילָּא כְּגַוְנָא דָּא, אִסְתַּכָּלַת לְתַתָּא כְּגַוְנָא דָּא צ, אֲמַר לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תּוּ, דַּאֲנָא זַמִּין לְנַסָּרָא לָךְ וּלְמֶעְבַּד לָךְ אַפִּין בְּאַפִּין אֲבָל בְּאַתְרָא אָחֳרָא תִּסְתַּלַּק. נָפְקַת מִקַּמֵּיהּ וַאֲזַלַת. עָאלַת אֶת פ אָמְרָה קַמֵּיהּ רִבּוֹן עָלְמִין נִיחָא קַמָּךְ לְמִבְרֵי בִּי עָלְמָא דְּהָא פּוּרְקָנָא דַּאֲנָתְּ זַמִּין לְמֶעְבַּד בְּעָלְמָא בִּי רְשִׁים וְדָא הוּא פִּדּוּת וּבִי יָאוֹת לְמִבְרֵי עָלְמָא. אֲמַר לָהּ יָאוֹת אַנְתְּ, אֲבָל בָּךְ אִתְרְשִׁים פֶּשַׁע בְּטִמִּירוּ, כְּגַוְנָא דְּחִוְיָא דְּמָחֵי וְאָעִיל רֵישֵׁיהּ בֵּין גּוּפֵיהּ, הָכִי מָאן דְּחָב כָּפִיךְ רֵישֵׁיהּ וְאַפִּיק יְדוֹי. וְכֵן ע עָוֹן, אַף עַל גַּב דְּאָמְרָה דְּאִית בֵּיהּ עַנָּוָה אֲמַר לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אִיבְרֵי בָּךְ עָלְמָא. נָפְקַת מִקַּמֵּיהּ. עָאלַת אָת ס אָמְרָה קַמֵּיהּ רִבּוֹן [רפ ג ע״א] עָלְמִין נִיחָא קַמָּךְ לְמִבְרֵי בִּי עָלְמָא דְּאִית בִּי סְמִיכָא לִנְפָלִין דִּכְתִיב (תהלים קמה) סוֹמֵךְ יי׳ לְכָל הַנּוֹפְלִים. אֲמַר לָהּ [קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא] עַל דָּא אַנְתְּ צָרִיךְ לְאַתְרָךְ וְלָא תָּזוּז מִנֵּיהּ, אִי אַתְּ נָפִיק מֵאַתְרָךְ מַה תְּהֵא עֲלַיְיהוּ (ו׳ א׳) דְּאִנּוּן נְפִילִין הוֹאִיל וְאִנּוּן סְמִיכִין עָלָךְ. מִיָּד נָפְקַת מִקַּמֵּיהּ. עָאלַת אָת נ אָמְרָה קַמֵּיהּ, רִבּוֹן עָלְמָא נִיחָא קַמָּךְ לְמִבְרֵי בִּי עָלְמָא, דְּבִי כְתִיב נוֹרָא תְּהִלּוֹת וּתְהִלָּה דְּצַדִּיקִים נָאוָה תְּהִלָּה. אֲמַר לָהּ נו״ן תּוּב לְאַתְרָךְ דְּהָא בְּגִינָךְ תָּבַת סַמ״ךְ לְאַתְרָהּ וַהֲוֵי סָמִיךְ עָלָהּ. מִיָּד תָּבַת לְאַתְרָהּ וְנָפְקַת מִקַּמֵּיהּ.

עָאלַת אָת מ אָמְרָה קַמֵּיהּ רִבּוֹן עָלְמָא נִיחָא קָמָךְ לְמִבְרִי בִּי עָלְמָא דְּבִי אִתְקְרִיאַת מֶלֶךְ. אֲמַר לָהּ הָכִי הוּא וַדַּאי, אֲבָל לָא אִבְרֵי בָּךְ עָלְמָא בְּגִין דְּעָלְמָא אִצְטְרִיךְ לְמֶלֶךְ תּוֹב לְאַתְרָךְ, אַנְתְּ וְל וְךְ דְּהָא לָא יָאוֹת לְעָלְמָא לְמֵיקַם בְּלָא מֶלֶךְ. בְּהַהִיא שַׁעֲתָא נָחַתָּא מִן קֳדָמוֹהִי אָת כ מֵעַל כּוּרְסֵי (יקרי) [יְקָרֵיהּ] אִזְדַּעְזַעַת וְאָמְרָה קַמֵּיהּ רִבּוֹן עָלְמָא נִיחָא קָמָךְ לְמִבְרִי בִּי עָלְמָא דַּאֲנָא כְּבוֹדָךְ. וְכַד נָחַתַּת כ׳ מֵעַל כּוּרְסֵי יְקָרֵיהּ אִזְדַּעְזַעוּ מָאתָן (ח ב׳) אֶלֶף עָלְמִין וְאִזְדַּעְזַע כְּרַסְיָיא וְכָלְהוֹ עָלְמִין אִזְדַּעְזַעוּ לְמִנְפַּל. אֲמַר לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּ״ף כָּ״ף מָה אַתְּ עָבֵד הָכָא דְּלָא אִבְרֵי בָּךְ עָלְמָא תּוֹב לְאַתְרָךְ דְּהָא בָּךְ כְּלִיָּה (ישעיה ל) כְּלָה וְנֶחֱרָצָה אִשְׁתְּמַע תּוֹב לְכָרְסַיָּךְ וַהֲוִי תַּמָּן. בְּהַהִיא שַׁעֲתָא נָפְקַת מִקַּמֵּיהּ וְתָבַת לְדוּכְתָּהּ. עָאלַת אָת י אָמְרָה קַמֵּיהּ רִבּוֹן עָלְמָא נִיחָא קָמָךְ לְמִבְרִי בִּי עָלְמָא דַּאֲנָא (שֵׁירוּתוֹ) [שֵׁירוּתָא] דִּשְׁמָא קַדִּישָׁא וְיָאוֹת לָךְ לְמִבְרִי בִּי עָלְמָא. אֲמַר לָהּ דַּי לָךְ דְּאַנְתְּ חָקִיק בִּי וְאַנְתְּ רָשִׁים בִּי וְכָל רְעוּתָא דִּילִי בָּךְ סָלֵיק, לֵית אַנְתְּ יָאוֹת לְאִתְעַקָּרָא מִן שְׁמִי. עָאלַת אָת ט (תרומה קנ״ב ע״א) אָמְרָה קַמֵּיהּ רִבּוֹן עָלְמָא נִיחָא קָמָךְ לְמִבְרִי בִּי עָלְמָא דְּאַנְתְּ בִּי אִתְקְרִיאַת טוֹב וְיָשָׁר. אֲמַר לָהּ לָא אִבְרֵי בָּךְ עָלְמָא דְּהָא טוּבָךְ סָתִים בְּגַוָּוךְ, וְצָפוּן בְּגַוָּוךְ, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (תהלים לא) מָה רַב טוּבְךָ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירֵאֶיךָ הוֹאִיל וְגָנִיז בְּגַוָּוךְ לֵית בֵּהּ חוּלָקָא לְעָלְמָא דָּא דַּאֲנָא בָּעֵי לְמִבְרֵי, אֶלָּא בְּעָלְמָא (שמות קנ״ב א׳) דַּאֲתֵי. וְתוּ דְּעַל דְּטוּבָךְ גָּנִיז בְּגַוָּוךְ יִטְבְּעוּן תַּרְעֵי דְּהֵיכָלָא הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (איכה ב) טָבְעוּ בָאָרֶץ שְׁעָרֶיהָ. וְתוּ דְּח לְקִבְלָךְ וְכַד תִּתְחַבְּרוּן כַּחֲדָא הָא ח״ט, וְעַל דָּא אָתְוון אִלֵּין לָא

רְשִׁימִין בִּשְׁבִטִין קַדִּישִׁין. מִיָּד נָפְקַת מִקַּמֵּיהּ. עָאלַת אָת
ז אָמְרָה לֵיהּ רִבּוֹן עָלְמָא נִיחָא קַמָּךְ לְמִבְרֵי בִּי עָלְמָא
דְּבִי נָטְרִין בְּנָיךְ שַׁבָּת דִּכְתִיב (שמות כ) זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת
לְקַדְּשׁוֹ. אֲמַר לָהּ לָא אִבְרֵי בָּךְ עָלְמָא דְּאַנְתְּ אִית בָּךְ
קְרָבָא וְחַרְבָּא דְּשַׁנְנָא וְרוֹמָחָא דְּקָרָבָא כְּגַוְנָא דְּנוּן. מִיָּד
נָפְקַת מִקַּמֵּיהּ. עָאלַת אָת ו אָמְרָה קַמֵּיהּ רִבּוֹן עָלְמָא נִיחָא
קַמָּךְ לְמִבְרֵי בִּי עָלְמָא דַּאֲנָא אָת מִשְׁמָךְ. אֲמַר לָהּ וָאו
אַנְתְּ וְה דַּי לְכוֹן דְּאַתְוֹן דְּשִׁמִי דְּאַתּוּן בְּרָזָא דְּשִׁמִי
וַחֲקִיקִין וּגְלִיפִין בְּשִׁמִי וְלָא אִבְרֵי בְּכוֹ עָלְמָא. עָאלַת אָת
ד וְאָת ג אָמְרוּ אוֹף הָכִי, אֲמַר אוֹף לוֹן דַּי לְכוֹן לְמֶהֱוֵי
דָּא עִם דָּא דְּהָא מִסְכְּנִין לָא יִתְבַּטְלוּן מִן עָלְמָא וּצְרִיכִין
לְגַמּוֹל עִמְּהוֹן טִיבוּ. דְּלֵ"ת אִיהוּ מִסְכְּנָא, גִּימ"ל גְּמוֹל
לָהּ טִיבוּ, לָא תִתְפָּרְשׁוּן דָּא מִן דָּא וְדַי לְכוֹן לְמֵיזַן דָּא
לְדֵין. עָאלַת אָת ב אָמְרָה לֵיהּ רִבּוֹן עָלְמָא נִיחָא קַמָּךְ
לְמִבְרֵי בִּי עָלְמָא דְּבִי מְבָרְכָאן לָךְ לְעֵילָא וְתַתָּא. אֲמַר לָהּ
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָא וַדַּאי בָּךְ אִבְרֵי עָלְמָא וְאַתְּ תְּהֵא
שֵׁירוּתָא לְמִבְרֵי עָלְמָא. קָיְימָא אָת א לָא עָאלַת. אֲמַר לָהּ
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָלֵ"ף לְמָה לֵית אַנְתְּ עָאלַת
קַמָּאי כְּשָׁאַר כָּל אַתְוָון. אָמְרָה קַמֵּיהּ רִבּוֹן עָלְמָא בְּגִין
דַּחֲמִינָא (כָּל) [דְּכָל] אַתְוָון נָפְקוּ מִן קַמָּךְ בְּלָא תּוּעַלְתָּא
מָה אֲנָא אַעֲבִיד תַּמָּן. וְתוּ דְּהָא [דף ג ע"ב] יְהֵיבְתָּא לְאָת
בֵּי"ת נְבַזְבְּזָא רַבְרְבָא דָּא, וְלָא יָאוֹת לְמַלְכָּא עִלָּאָה
לְאַעֲבָרָא נְבַזְבְּזָא דְּיָהֵב לְעַבְדּוֹ וּלְמֵיהַב לְאָחֳרָא. אֲמַר לָהּ
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָלֵ"ף אַף עַל גַּב דְּאָת בֵּי"ת
בַּהּ אִבְרֵי עָלְמָא, אַתְּ תְּהֵא רֵישׁ לְכָל אַתְוָון, לֵית בִּי יְחוּדָא
אֶלָּא בָּךְ. בָּךְ יִשְׁרוֹן כָּל חוּשְׁבָּנִין וְכָל עוֹבָדֵי דְּעָלְמָא, וְכָל

יחודא לא חזי אלא באת אל"ף. ועבד קודשא בריך הוא אתוון עלאין רברבן ואתוון תתאין זעירין. ובגין כך בי"ת בי"ת בראשית ברא. אל"ף אל"ף אלהים את. אתוון מלעילא ואתוון מתתא, וכלהו כחדא חוו מעלמא עלאה ומעלמא תתאה.

בראשית רבי יודאי אמר מאי בראשי"ת, בחכמ"ה, דא חכמ"ה, דעלמא קיימא עלה, לעאלא גו רזין סתימין עלאין. (בראשית מ ע"ב) והכא אגליפו שית סטרין רברבין עלאין דמנהון נפיק כלא, דמנהון אתעבידו שית מקורין ונחלין לעאלא גו ימא רבא. והינו ברא שית מהכא אתבריאו. מאן ברא לון, ההוא דלא אדכר ההוא סתים דלא ידיע: רבי חייא ורבי יוסי חוו אזלי באורחא, כד מטו לחד בי חקל, אמר ליה רבי חייא לרבי יוסי הא דאמריתו ברא שית ודאי הכי הוא, בגין דשית יומין עלאין גבי אוריתא ולא יתיר. אחרנין סתימין אנון. אבל חמינן גו סטרי בראשית דאמר הכי. גליפי אגליף ההוא סתימאה קדישא גו מעוי דחד טמירו דנקיד בנקודה דנעץ. ההוא גליפי אגליף וטמיר בה כמאן דגניז כלא תחות מפתחא חדא, וההוא מפתחא גניז כלא בהיכלא חדא, ואף על גב דכלא גניז בההוא היכלא, עקרא דכלא בההוא מפתחא חוי. ההוא מפתחא סגיר ופתח. בההוא היכלא אית בה גניזין סתימין סגיאין אלין על אלין. בההוא היכלא אית תרעין עובד סתימו ואנון חמשין. אגליפו לארבע סטרין והוו ארבעין [ס"א ותשעה]. חד תרעא לית ליה סטרא, לא ידיע אי הוא לעילא, אי הוא

לְתַתָּא (ס"י אִיהוּ לְעֵילָּא אִיהוּ לְתַתָּא). וּבְגִין כָּךְ הַהוּא תַּרְעָא סָתִים. גּוֹ אִנּוּן תַּרְעִין אִית מַנְעוֹלָא חָדָא, וְחַד אֲתַר דַּקִּיק לְעָאלָא הַהוּא מַפְתְּחָא בֵּהּ, וְלָא אִתְרְשִׁים אֶלָּא בִּרְשִׁימוּ דְּמַפְתְּחָא, לָא יָדְעִין בֵּהּ אֶלָּא הַהוּא מַפְתְּחָא (ס"י דְּפִתְחָא) בִּלְחוֹדוֹי. וְעַל רָזָא דְּנָא בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים. בְּרֵאשִׁית דָּא מַפְתְּחָא דִּכְלָּא סְתִים בֵּהּ, וְהוּא סְגִיר וּפְתַח, וְשִׁית תַּרְעִין כְּלִילָן בֵּהּ. בַּהֲהוּא מַפְתְּחָא דְּסָגִיר וּפְתַח. כַּד סְגִיר אִנּוּן תַּרְעִין וְכָלִיל לוֹן בְּגַוֵּיהּ (נ"א וְכָלֵיהּ בְּגַוֵּיהּ) כְּדֵין וַדַּאי כְּתִיב בְּרֵאשִׁית מִלָּה גַּלְיָא בְּכֻלָּל מִלָּה סְתִימָאָה. וּבְכָל אֲתַר בָּרָ"א מִלָּא סְתִימָאָה אִיהוּ. סְגִיר וְלָא פְּתַח. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי וַדַּאי הָכֵי הוּא, וּשְׁמַעְנָא לְבוּצִינָא קַדִּישָׁא דַּאֲמַר הָכֵי, דְּמִלָּה סְתִימָאָה אִיהוּ בָּרָא סְגִיר וְלָא פְּתַח. וּבְעוֹד דַּהֲוָה סְגִיר בְּמִלָּה דְּבָרָא, עָלְמָא לָא הֲוֵי וְלָא אִתְקַיַּים, וַהֲוָה חָפֵי עַל כֻּלָּא תה"ו, וְכַד שָׁלְטָא הַאי תה"ו, עָלְמָא לָא הֲוָה, וְלָא אִתְקַיַּים. אֵימָתַי הַהוּא מַפְתְּחָא פְּתַח תַּרְעִין וְאִזְדַּמַּן לְשִׁמּוּשָׁא וּלְמֶעְבַּד תּוֹלְדִין כַּד אַתָּא אַבְרָהָם דְּכְתִיב אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבָּרְאָם וְתָנִינָן בְּאַבְרָהָם. וּמַה דַּהֲוָה כֻּלָּא סְתִים בְּמִלַּת בָּרָא, אִתְהַדְּרוּ אֲתָוון לְשִׁמּוּשָׁא, וּנְפַק עַמּוּדָא דַּעֲבַד תּוֹלְדִין, אֲבָר יְסוֹדָא קַדִּישָׁא דְּעָלְמָא קַיְימָא עֲלֵיהּ. כַּד הַאי אֲבָר אִתְרְשִׁים בְּמִלַּת בָּרָא כְּדֵין רְשִׁים סְתִימָאָה עִילָּאָה (נ"א קַדִּישָׁא לְגַלָּאָה) רְשִׁימוּ אָחֳרָא לְשִׁמְיהּ וְלִיקָרֵיהּ. וְדָא אִיהוּ מ"י. וּבָרָא אֱלֹהִים וְגַם כֵּן שְׁמָא קַדִּישָׁא דְּאִתְבָּרְכָא דְּאִיהוּ מ"ה אִתְרְשִׁים. וְאַפִּיק מִן בָּרָא אֲבָר. וְהוּא רְשִׁים בְּאֱלֹהִים מִסְטְרָא דָּא וְאֲבָר מִסְטְרָא דָּא. סְתִימָאָה קַדִּישָׁא. אֱלֹהִים קַיְימָא. אֲבָר קַיְימָא. כַּד אִשְׁתְּלִים

דָּא אִשְׁתְּלִים דָּא. גְּלִיף לְהַאי אֵבָר ה. גְּלִיף לְהַאי אֵלֶּה י. אִתְעָרוּ אָתְוָון לְאַשְׁלָמָא לְהַאי סִטְרָא וּלְהַאי סִטְרָא, כְּדֵין אַפֵּיק מ״ם. נָטֵיל חַד לְהַאי סִטְרָא וְחַד לְהַאי סִטְרָא, אִשְׁתְּלִים שְׁמָא קַדִּישָׁא וְאִתְעֲבִיד אֱלֹהִים גַּם כֵּן שְׁמָא [דף ד ע"א] דְּאַבְרָהָם. כַּד אִשְׁתְּלִים דָּא אִשְׁתְּלִים דָּא. וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּנָטַל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מ״י וְשָׁדֵי בְּאֵלֶּה וְאִתְעֲבִיד אֱלֹהִים. וְנָטַל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מֵה וְשָׁדֵי בְּאַבְרָהָ וְאִתְעֲבִיד אַבְרָהָ״ם. וּמִלַּת מ״י רוֹמֵז לַחֲמִשִּׁים שַׁעֲרֵי בִינָה וְאִית בָּהּ יו״ד אוֹת קַדְמָאָה דִּשְׁמָא קַדִּישָׁא. וּמִלַּת מֵ״ה רוֹמֵז לִמְנִינָא דִּשְׁמָא קַדִּישָׁא, וְאִית בֵּהּ אוֹת תִּנְיָינָא דִּשְׁמָא קַדִּישָׁא.

יְהוָה. כְּמָא דְאַתְּ אָמַר (תהלים קמד) אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ וגו׳ (איוב כו) תּוֹלֶה אֶרֶץ עַל בְּלִי מָ״ה. וּכְדֵין אִתְקַיְימוּ תְּרֵין עָלְמִין. בְּיוּ״ד עָלְמָא דַּאֲתֵי, וּבְהֵ״א עָלְמָא דָּא. כְּלוֹמַר בְּמ״י בָּרָא עוֹלָם הַבָּא וּבְמֵ״ה בָּרָא עוֹלָם הַזֶּה. וְדֵין הוּא רָמֵז עֵילָא וְתַתָּא). וּכְדֵין עָבֵד תּוֹלְדוֹת וּנְפַק שְׁמָא שְׁלִים מַה דְּלָא הַוָה קֶדֶם דְּנָא, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (בראשית ב׳) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבָּרְאָם, כְּלָהוּ הַווֹ תַּלְיִין עַד דְּאִתְבְּרֵי שְׁמֵיהּ דְּאַבְרָהָם. כְּיוָן דְּאִשְׁתְּלִים שְׁמָא דָּא דְּאַבְרָהָם, שְׁמָא קַדִּישָׁא אִשְׁתְּלִים. הַדָּא הוּא דִּכְתִיב בְּיוֹם עֲשׂוֹת יי׳ אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם. אִשְׁתַּטַּח רַבִּי חִיָּיא בְּאַרְעָא וּנְשַׁק לְעַפְרָא, וּבְכָה וַאֲמַר עַפְרָא עַפְרָא כַּמָּה אַתְּ קְשֵׁי קְדַל כַּמָּה אַתְּ בַּחֲצִיפוּ דְּכָל מַחֲמַדֵּי עֵינָא יִתְבְּלוֹן בָּךְ, כָּל עַמּוּדֵי נְהוֹרִין דְּעָלְמָא תֵּיכוֹל וְתֵידוֹק. כַּמָּה אַתְּ חֲצִיפָא, בּוֹצִינָא קַדִּישָׁא דַּהֲוָה נָהִיר

לוח ברסלב

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב - עיר השמחה

פרשת במדבר

יום ראשון	כה 2	**לימוד יומי:** בבלי: בבא מציעא צה ירושלמי: פסחים טו תוספתא: עבודה זרה א נ"ך: איוב כז משניות: ברכות א זוהר: חלק א עמ' א-ב	**מ לעומר** עלות השחר (72 דק') ... 4:19 | חצות היום ..... 12:36 נץ החמה ..... 5:31 | שקיעה ..... 7:41 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:21 | צאת הכוכבים ..... 7:58 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:03 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 8:53
יום שני	כו 3	**לימוד יומי:** בבלי: בבא מציעא צו ירושלמי: פסחים טז תוספתא: עבודה זרה ב נ"ך: איוב כח משניות: ברכות ב זוהר: חלק א עמ' ג-ד	**מא לעומר** עלות השחר (72 דק') ... 4:18 | חצות היום ..... 12:36 נץ החמה ..... 5:30 | שקיעה ..... 7:41 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:21 | צאת הכוכבים ..... 7:58 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:03 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 8:53
יום שלישי	כז 4	**לימוד יומי:** בבלי: בבא מציעא צז ירושלמי: פסחים יז תוספתא: עבודה זרה ג נ"ך: איוב כט משניות: ברכות ג זוהר: חלק א עמ' ה-ו	**מב לעומר** עלות השחר (72 דק') ... 4:18 | חצות היום ..... 12:36 נץ החמה ..... 5:30 | שקיעה ..... 7:42 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:21 | צאת הכוכבים ..... 7:59 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:03 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 8:54
יום רביעי	כח 5	**לימוד יומי:** בבלי: בבא מציעא צח ירושלמי: פסחים יח תוספתא: עבודה זרה ד נ"ך: איוב ל משניות: ברכות ד זוהר: חלק א עמ' ז-ח	**מג לעומר** עלות השחר (72 דק') ... 4:18 | חצות היום ..... 12:37 נץ החמה ..... 5:30 | שקיעה ..... 7:42 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:21 | צאת הכוכבים ..... 7:59 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:03 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 8:54
יום חמישי	כט 6	**לימוד יומי:** בבלי: בבא מציעא צט ירושלמי: פסחים יט תוספתא: עבודה זרה ה נ"ך: איוב לא משניות: ברכות ה זוהר: חלק א עמ' ט-י	**יום כיפור קטן, מד לעומר** עלות השחר (72 דק') ... 4:18 | חצות היום ..... 12:37 נץ החמה ..... 5:30 | שקיעה ..... 7:43 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:21 | צאת הכוכבים ..... 8:00 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:03 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 8:55
יום ששי	א 7	**לימוד יומי:** בבלי: בבא מציעא ק ירושלמי: פסחים כ תוספתא: עבודה זרה ו נ"ך: איוב לב משניות: ברכות ו זוהר: חלק א עמ' יא-יב	**ערב שבת קודש, ר"ח סיון, מה לעומר** עלות השחר (72 דק') ... 4:18 | חצות היום ..... 12:37 נץ החמה ..... 5:30 | שקיעה ..... 7:43 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:21 | צאת הכוכבים ..... 8:00 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:03 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 8:55 הדלקת נרות (40 דק'): 7:03 (20 דק'): 7:23
שב"ק	ב 8	**לימוד יומי:** בבלי: בבא מציעא קא ירושלמי: פסחים כא תוספתא: עבודה זרה ז נ"ך: איוב לד משניות: ברכות ז זוהר: חלק א עמ' יג-יד	**שבת קודש פרשת במדבר, מו לעומר** עלות השחר (72 דק') ... 4:18 | חצות היום ..... 12:37 נץ החמה ..... 5:30 | שקיעה ..... 7:44 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:21 | צאת הכוכבים ..... 8:01 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:03 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 8:56 מוצש"ק לשיטת ר"ת: 8:56

אָמַר הָרַהַ"ק רַבִּי זוּשָׁא מֵהַאנִיפּוֹלִי זִי"ע: "בָּעוֹלָם הָעֶלְיוֹן, לֹא יִתְבַּעוּנִי מַדּוּעַ לֹא הָיִיתִי כְּמוֹ אָחִי הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ, אֶלָּא מַדּוּעַ לֹא הָיִיתִי כְּמוֹ שֶׁ'אֲנִי' צָרִיךְ לִהְיוֹת ...'! כִּי לְכָל אֶחָד יֵשׁ כֹּחוֹת מְיֻחָדִים בְּכְפִי בְּחִינָתוֹ, וְאֵין אֶחָד הַדּוֹמֶה לַחֲבֵרוֹ, לְכָל אֶחָד יֵשׁ אֶת הַנְּקֻדָּה הַמְיֻחֶדֶת הַשַּׁיֶּכֶת לְלִבּוֹ, וְעָלָיו לְהוֹצִיאָהּ מִן הַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל!

(משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)